

CENTRUM
CYFROWE
projekt: **polska**

Warszawa, dn. 09.09.2013

Centrum Cyfrowe Projekt: Polska;
Internet Society Poland;
Fundacja Wolnego i Otwartego Oprogramowania

Karol Kościński
Dyrektor Departamentu
Własności Intelektualnej i Mediów

**Wspólne stanowisko
Centrum Cyfrowego Projekt: Polska, Internet Society Poland, Fundacji Wolnego i
Otwartego Oprogramowania
w sprawie ankiety konsultacyjnej TTIP**

Uważamy za niewłaściwe to, że kwestie praw autorskich, patentowych i innych praw na dobrach niematerialnych są negocjowane w ramach rozmów handlowych. Problematyka prawa autorskiego dotyczy takich praw podstawowych jak wolność słowa i prawo uczestnictwa w życiu kulturalnym (art.19 i art.27.1 deklaracji praw człowieka). W ramach rozmów handlowych, negocjowanych w nietransparentny sposób przez ekspertów spoza tej problematyki, nie ma warunków aby te podstawowe prawa znalazły należne im odzwierciedlenie.

W tej sprawie nasze organizacje (Centrum Cyfrowe i ISOC-PL) podpisały już swego czasu apel międzynarodowy o wykluczenie problematyki praw własności intelektualnej z rokowań handlowych EU-USA¹. Uważamy, że bez należytej refleksji jest kontynuowana droga, która doprowadziła do przyjęcia, a następnie, w wyniku protestów społecznych, zrezygnowania z porozumienia ACTA.

Stoimy na stanowisku, że błędem było włączenie kwestii związanych z prawami własności intelektualnej do mandatu negocjacyjnego Komisji Europejskiej w sprawie porozumienia TTIP. W analogicznej kwestii, europejskiej środowiska twórcze skutecznie wyłączyły z mandatu regulacje sektora audiowizualnego. Podobnie jak w tej analogicznej kwestii, stoimy na stanowisku, że przyjęcie wspólnych standardów ze Stanami Zjednoczonymi jeszcze bardziej pogorszy jakość regulacji własności intelektualnej w Europie, potęgując jej negatywne aspekty.

Naszym zdaniem należy wyciągnąć faktyczne, a nie tylko formalistyczne wnioski z

1 <http://www.citizen.org/IP-out-of-TAFTA>

doświadczeń z porozumieniem ACTA – gdy nie powiodła się próba postawienia niektórych interesów branżowych przed całościową analizą ekonomiczną oraz oceną konsekwencji dla praw człowieka.

Dla decydowania o kwestiach ochrony dóbr niematerialnych należy znaleźć nowego rodzaju platformę, która pozwoliłaby na otwarty wielostronny dialog w skali międzynarodowej, z udziałem wszystkich zainteresowanych stron i uwzględnieniem wszystkich powiązanych kwestii. Cechą takiej platformy powinna być przede wszystkim przejrzystość prowadzonych negocjacji oraz otwartość na zaangażowanie wszelkich podmiotów chcących być ich stroną.

Uważamy, że własnościowy model wspierania twórczości i innowacji nie jest systemem jedynym i nie posiadającym funkcjonalnych alternatyw. Współcześnie istnieje wielka różnorodność innych modeli tworzenia i wspierania dóbr niematerialnych, które wymagają pełniejszej integracji w systemie prawno politycznym. Poza znanymi od dawna modelem opartym o prawa na dobrach niematerialnych i modelem bezpośredniego finansowania przez państwo dóbr publicznych upowszechniły się także rynki niemonetarne – ekonomia daru, modele biznesowe oparte na darmowym dostępie do dóbr publicznych, finansowanie twórczości i innowacji w oparciu o model nagrody. Bezrefleksyjne forsowanie jako uprzywilejowanego tradycyjnego modelu własnościowego w nowej rzeczywistości społeczno-gospodarczej doprowadzi tylko do powrotu i pogłębienia ujawnionego w związku z ACTA konfliktu.

Dlatego podtrzymujemy stanowisko, że kwestie ochrony praw na dobrach niematerialnych powinny być wyłączone z aktualnie prowadzonych negocjacji handlowych UE-USA.

Odpowiedź na pytanie 27:

Czy jesteś usatysfakcjonowany obecnymi warunkami ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej w USA? Jeśli występuje proszę krótko wyjaśnić charakter/zakres problemu związanego z ochroną praw własności intelektualnej?

Nasze organizacje nie są usatysfakcjonowane obecnymi warunkami ochrony i egzekwowania praw na dobrach niematerialnych w USA. Istnieją liczne krytyki tego systemu, w szczególności pragniemy zwrócić uwagę na wystąpienie przed Kongresem Marii Palante, dyrektor United States Copyright Office, która opowiedziała się za zdecydowanymi reformami amerykańskiego systemu prawa autorskiego.

Dodatkowo pragniemy zauważyć, że patentowanie rozwiązań informatycznych w USA można widzieć jako nietaryfową barierę handlową dla producentów oprogramowania z krajów, które rygorystycznie stosują prawo patentowe i nie udzielają patentów na rozwiązania abstrakcyjne. UE powinna się domagać zmian w amerykańskim systemie

patentowym pod kątem jego harmonizacji z systemem europejskim.

Zgodnie z niezmienionym stanowiskiem Parlamentu Europejskiego z lat 2003-2005 patenty na rozwiązania informatyczne nie powinny być udzielane. W czerwcu 2013 r. niemiecki parlament jednomyślnie wezwał rząd do działań na płaszczyźnie krajowej i europejskiej celem jednoznacznego wyeliminowania patentów na oprogramowanie, które w większości należą do podmiotów spoza UE.² Postulujemy podjęcie analogicznych, od dawna oczekiwanych, działań przez rząd polski.

Odpowiedź na pytanie 28:

Czy importujesz/eksportujesz prawa na dobrach niematerialnych tzn. licencje/patenty/wzory przemysłowe?

W Stanach Zjednoczonych obecne regulacje *de facto* nie pozwalają na przechodzenie utworów objętych prawnoautorskim reżimem do domeny publicznej aż do 2018 roku. Jest to sprzeczne z interesem uczestników kultury, gdyż amplifikuje problemy wynikające z obecnego kształtu i czasu trwania ochrony prawem autorskim – jak choćby diskutowany na forum Unii Europejskiej problem dzieł osieroconych.

Organizacje będące sygnatariuszami niniejszego stanowiska korzystają z wolnego oprogramowania oraz wolnych zasobów – oprogramowania i zasobów rozpowszechnianych na wolnych licencjach; publikują też własne, oparte na nich, rozwiązania i zasoby, również na wolnych licencjach. Tym samym jednocześnie są importerami i eksporterami praw na dobrach niematerialnych (w tym wypadku licencji na oprogramowanie i zasoby). Są też zagrożone patentami na oprogramowanie – udzielanymi w Stanach Zjednoczonych, ale nie udzielanymi w Polsce.

Z poważaniem,

Alek Tarkowski
Centrum Cyfrowe Projekt: Polska

Józef Halbersztadt
Internet Society Poland

Michał Andrzej Woźniak
Fundacja Wolnego i Otwartego Oprogramowania

² <http://www.edri.org/edrigram/number11.12/german-parliament-limit-software-patents>